

Ціна примірника 25 сот.

Należytość pocztową
opłacono gwarantem.

Народня Справа

Український тижневий часопис

Ч. 20 (33)

Львів, неділя 26. травня 1929.

Рік II.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — — — — Телефон 30—13.

ПЕРЕДПЛАТА:
 Місячно 1 зол.
 Чвертьрічно . . . 3 зол.
 Піврічно 6 зол.
 Річно 12 зол.

ЗА ГРАНИЦЮ:
 Річно — 2 долари.
 Гроші в краю посилати переказами, або чеками „Народ. Справа“, — в заграниччі порученнями листами.

За вворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити внаочок 30 сотиків.

ОГОЛОШЕННЯ:
 1 стор. 500 зол., пів стр. 260, за чверть ст. 140 ал.
 Дрібні оголошення: за одне слово або його місце 30 с. Гроші за огол. треба посилати наперед.

Сто трицять запомог по 120 зол.! на суму 15.600 зол.

Втіха рідного племені.

Разом з новим президентом Америки, Гувером, став його заступником (віцепрезидентом) американець Куртіс. Він не є чистокровний англієць, а походить таки з роду індіан, що були первісними мешканцями й панамі Америки, а тепер уже вимірають. Лише деяким з них пощастило вибитися між білими (індіане є бронзово-мідяної краски) і до цих належить Куртіс, що є нині заступником голови американських Зєднених Держав. На образку бачимо, як до Куртіса прийшла делегація індіанського племені, з якого він походить, складає йому сердечні желання, що дійшов до такого високого уряду, і на пам'ятку вручає йому дорожочинний ланцюх з золота, перел і діамантів.

Чеки!

До цього числа „Народньої Справи“ долучуємо чеки всім нашим передплатникам і просимо вислати передплату до кінця першого півроку а також на другий піврік. Між нашими передплатниками є вже й такі, що залягають з передплатою за один місяць, або й більше, а багато таких, яким передплата кінчиться з кінцем мая або червня. Просимо і одних і других, не зволікати ні одного дня з висилкою дальшої передплати, бо часом через один день перерви може бути відмовлена допомога. Ми нарочно висилаємо заздалегідь чеки, **щоби наші передплатники опісля не варікали, що ми заізно вислали чеки і вони не мали часу вислати передплати.**

Найкраще висилати передплату на пів року: 6 золотих, а вже що найменше на один квартал, то є 3 золотих. Хто не знає, як виповнити чек, нехай попросить мужа довіря або когось такого, **що на тім визнається, а вони йому той чек випишуть!**

Що було в Дорожові

Газети пишуть, що в Дорожові, Самбірського повіту, уряд громадський не дозволяв людям гнати худобу на луку. 14 травня (минулого вівторка) вийшли на пасовиско громадські асесори, щоби заборонити пасти. Тоді хтось з громади людей стрілив до асесорів і одного ранив. Прибула поліція з Самбора і примусила наряд розійтися. Та о 6-тій годині вечером люде знову зібралися і рушили на обійстя місцевого війта. В товпі людей було багато жінок і дітей. Війт боявся, що його вб'ють і знов закликав поліцію, яка почала стріляти на пострах, і люде розійшлися. Поліція арештувала шістьох селян, яких підозріває, що вони підбунтували село проти війта.

Подяка.

Дорога Редакціє!

Запомогу отримав, за що складаю сердечну подяку. Такої поважної добродійної редакції, якою є „Народня Справа“, ще не було. Нехай же Бог допомагає Поважному Товариству працювати в доброму здоровлі на довгі літа. Позістаю з правдивою Пошаною. Протоверей Феоділ Ковальчук. 21. квітня 1929 р. с. Берестє, п. Грабовиця.

Зміни старостів

Старосту в Товмачі Маріяна Дідушинського перенесли до воевідства в Станиславові, а до Товмача приходить новий староста Рудольф Свйонтковскі, що був досі провізоричним старостою в Любомлі,

130 запомог по 120 золот.!

Кому признаємо запомоги від 121-ої до 130-ої?

- 121) Петро Бунік з Дуліб пов. Стрий.
 - 122) Гриць Зарицький, Сновидів пов. Вучач.
 - 123) Іван Лешківець, Балаї, пов. Любачів.
 - 124) Максим Боднарук, Касперівці пов. Заліщики.
 - 125) Антін Гарзій, Великий Раковець, пов. Кремінець.
 - 126) Михайло Дворський Лазарівка пов. Бучач.
 - 127) Павло Шепіздин, Висоцко Вижне пов. Турка.
 - 128) Йосиф Скриник, Горожанка пов. Підгайці.
 - 129) Петро Свистун, Грабина коло Нестанич пов. Радохів.
 - 130) Микола Білик, Незнанів пов. Камінка Струмилова.
- Ці всі передплатники в день випадку були принайменше місяць нашими передплатниками, тому признаємо їм запомоги по 120 золотих. Гроші вишлемо за 14 днів.
- ? Чи Ви вже намовили бодай ?
? одного сусіда, щоби вислав ?
? передплату на „Народню Справу“?**

**Земельний
БАНК
Гіпотечний**

С. А. у Львові, ул. Підвалля 7. переносить свої бюро з днем 16 травня с р до власної камениці при вул. Словацького ч. 14. Числа телефонів: 75—32, 3—82 і 52—92 (Дирекція). 284

**Д-р Маркіян
Дзєрович**

ордиує як щорічно від 10 V. до 15 IX.

в Щавниці (Редута)
1282

Хоч самі себе не руйнуйми.

Дорогі Читачі! Що сказавби і робивби кождий з Вас з предметом — а навіть з особою, які чоловіка впроваджують в такий стан подражнення, в яким тратиться свідомість хочби на хвилину? Що зробилиби ви із звірятем, колиб воно загрозило Вашому здоров'ю та життю? Що знова зробилибсьєте із ворогом, якого Ви яко приятель в дім прийняли і для него наразили себе на кошт, а він місто вдяки загрозив Вашому здоров'ю та життю?

Думаю, що зайва тут моя відповідь, бо кождий її вже готову має!

Однак здивуєтесь, певно коли почувсте, що майже кождий з нас має подібно страшних ворогів платних, які підкопують нас на здоров'я, майні, на чесні і розумі, словом руйнують нас під кождим зглядом. З нашою руйнацією йде в парі руйнація нації, народу, бо ж нація завжди така, які її члени. А між, браття селяне, є всі членами української нації. Будемо ми сильні умом та багаті майном і здорові тілом, то і наша нація така буде.

Отже тими ворогами, що до решти можуть нас і нашу націю зруйнувати, — є горівка та тютюн. Думаю, що кождий із Читачів це ствердить.

Бо подумаймо здорово: коли чоловік тратить свідомість? Якої великої горячки тифусу або якогонеб дь сильного подражнення, треба, аби чоловік стратив свідомість?

І чи знайдеться хоч один з нас, що назвавби тиф, горячку і інші причини знечуження — приятелями?

Хіба божевільний! Застановімся тепер, чи горівка не доказує цього самого, що сорокстепенева горячка в тифусі? Чи не є она великою чи таки найбільшою з хоріб, бо ж ні одна з хоріб не потрафить так нагло відобрати чо-

вікови свідомости та звалити із ніг, як це робить горівка!

Але на цім не кінець, щобі „от хвилево перегудо і добре було“. Горівка, знечуживши чоловіка раз, лишає в його організмі (тілі) схильність до цього на будуче. Є це подібне до бурі, що валить дубчака якого хоч посади в друге, — він кріпко держатись вже не буде.

Але і на цім не кінець шкідливости алкоголю на здоров'я піяка, бо уділюється вона і його поколінню.

А дати дітям хоробу через свою вину — це каригідне, це гріх, що кличе о пімсту до неба. А робить той гріх кождий, хто уживає алкоголь.

Та пияниця передасть дітям хоробу не лише на тілі — але і на душі, а то: тупу пам'ять, нехить до життя і инше. Дальше через горів-

ку батько не дає дітям ні приданого, ні ніякого чесного способу до життя — а що більше: діти алкоголіків не мають моральної підвалини, на якій могли оперти тягар життя — бо ж они серед родинних невзгод — виховані.

Правда, що коли зважимо, яким страшним ворогом людства є алкоголь, то страх бере. — та не можна повірити, що між Українцями є люди, що так страшного ворога купують та й ще і захвалюють!?

Тепер пригляньмося, скільки можна пропити?

Коліб хто уживав алкогольо денно за 1 гр. — то за рік стратить 3 зл. 65 гр. — а за 10 літ це виносить 36 зл. 50 гр. Хто знова тратить денно 10 гр., цей в рік пустить дармо 36 зл. 50 гр.

Коби то тільки це, — а то й є люди, що пропивають до 2 зл.

денно! Це винесе 700 зл. річно, а 7.000 зл. за 10 літ. От бачите, куди то марне йде людська праця і здоров'я.

Про тютюн — то й страшно згадати — він то ще більше пожирає нашої кервавиці, як горівка, бо рідко нині знайти мушину від 15 літ, щобі не курив. Отже, як видимо, алкоголь і тютюн це великі наші вороги, що руйнують наше здоров'я, забирають розум, стають великою перешкодою в освітній праці, видавають мільйони від нас! Чиж можемо на дальше позваляти собі, своїм дітям і знакомим так марно пускати здоров'я і майно, чиж позволимо руйнувати народ цим двом ворогам — алкогольови і тютюнові? Ні! Не позволимо і відхрепуються від тих ворогів, як від сатани!

Степан Кароль, учитель.

Що в світі чувати?

рижі далі радять

делегати держав над тим, як розложити довгі Німеччини. Ми вже писали, що ті наради йдуть дуже швидко. Раз урадили одно делегати амтанти, то на це не згодилися німці, а коли знов урадили таке, що німці годилися, то знову не згодилася Франція й Бельгія. Тепер знову німецький делегат Шахт разом з американським делегатом Юнгом

уложили новий план,

після якого Німеччина мала би сплатувати тим державам, які виграли війну, воєнні відшкодування. На цей план Німеччина заздалегідь годилася, бо її делегат сам на спілку з американським укладав той план. Та ще не знати, чи погодяться другі, а головню Франція і Бельгія, що на німців найбільше закукурічені. Який це план, то ще ніхто не знає, бо комісія тримає його в тайні.

В кождім разі певне є те, що німці не дуже бояться тепер тих держав і не дадуть себе застрашити й натягати. Кажуть, що Америка тай деякі політики Англії стоять за німцями і впоминаються, щобі Франція і Англія забрали вже з німецької території свої війська (з Надренії).² Недавно

заступився за Німеччиною

Льойд Джордж,

відомий англійський політик — ліберал, що при теперішних виборах (які відбудуться 30. травня) знову кандидує на посла і мабуть стане міністром. Він сказав на однім вічу, що Німеччину мусить звільнити від окупації, а передусім забрати звідтам англійське військо. Бо як Німеччина буде зовсім вільна, тоді краще розвине свій промисл і зможе точніше виплачувати свої довги.

В Англії,

як ми вже згадали, 30. травня будуть вибори до парламенту. Старий парламент вже розпустили в п'ятницю, а новий збереться за три тижні. Це будуть величезні вибори. Кандидатів на послів є 1700, з того партія консерватистів виставляє 584, лейбор-партія (партія праці-соціалісти) 560 а ліберальна 500. Від того, котра партія побідить багато залежить, бо відповідно до програми партії буде виглядати і політика Англії а ця політика, багато значить у цілім світі. (Тепер є при власті партія консерватистів.)

З політичних новин в світі ще такі є цікаві.

В Фінляндії

(яка перед 1917 роком належала до Росії) поспорили урядники з селянством і з того має ціла держава великий клопіт. А було це так: Організація урядників зажадала від союму підвишки платень о 10 проц

Пише Юра Шкрумеляк

Читання з історії України

(Далі).

Про князя галицького Ярослава Осьмомисла, що князував від р. 1153 — 1187.

В попереднім числі писали ми про князя Української Галицької Держави, Володимирко, який переніс свою столицю з Перемишля до Галича, і всякими способами, то силою, то розумом і хитрістю скріпив і поширив свою державу, так, що вона займала нинішню Східну Галичину і Буковину і Румунію аж по ріку Дунай, де було тоді велике українське місто Малий Галич, що нині зветься з румунська: Галац.

Володимирко вмер в р. 1153 і свою державу передав синові Ярославові. Цей князь був дуже розумний політик і в його руках галицька держава ще більше зискала на силі. В державі настав лад і спокій, князь і княжі урядники їздили по краю і „суд судили“ справедливо, обороняючи часто вбогих перед напастю

можних бояр, що дуже тоді зросли в силу. Не диво, що Ярослава за його розум шанували всі і називали Осьмомислом, що „за вісьмох мислить“. Один тодішний український письменник, якого імени не знаємо, але який лишив нам прекрасний вір-поему „Слово о полку Ігоревім“ (про яку ще будемо писати), пише в тій поемі про Осьмомисла так: „Галицький Осьмомисле — Ярославе! Високо ти сидиш на своїм золотокованім престолі, підперши угорські гори залізними полками, заступивши королєви (угорському) дорогу, зачинивши Дунаю ворота, судячи суди до Дунаю! Гроза твоя по землях тече! Ти відчиняєш ворота Київські, стріляєш з батьківського золотого стола Салтанів (володарів) по далеких землях“.

З цих слів тодішнього письменника виходить, що Ярослав Осьмомисл був тоді наймогутнішим з українських князів і всі сусіди і чужоземні королі боялися його не менше, як перед тим його батька, Володимирка. Передусім польські князі тай угорський король шанували його і не важилися заціпати.

Тільки в своїм особистім і родиннім життю не був Ярослав щасливий. Ми вже згадали, що тодішня наша шляхта, великі земле-

власники й княжі прибічники, звані бояри, дуже вбилися в силу, так, що князь мусів їх у всьому радитися тай на все мати їхню згоду. Вони далися і Ярославови в знаки, а то через жінку.

Ми вже писали, що батько Ярослава, Володимирко, був колись у союзі з московським князем Юрієм Довгоруком і з ним разом виступав проти київських князів, що не давали йому спокою. Щоби цей союз і на будуче зміцнити, Володимирко оженив Ярослава, ще як цей був молодим князевичем, з дочкою Юрія Довгорукою, Ольгою. Та Ярослав не любив Ольги, бо оженився з нею з примусу, слухаючи строгого батька. А по смерті батька, коли Ярослав сам став князем, він прогнав княгиню Ольгу з Галича і вона з синком Володимиром втікла до Польщі. Замість неї князь узяв собі за жінку дочку боярина Чагрова, Настасію. (Добра того боярина були там, де нині село Чагрів, в рогатинським повіті). Він уже й сина мав з нею, Олега. Але боярам це не подобалося, а головню лютило їх те, що через Настасію прийшов до великого значіння її батько, боярин Чагрів. Отже бояри присудили відібрати від князя ту Настасію і так зробили. Князя приарештували а Настасію звязали і спалили на огні, кажучи,

що вона відьма, а її сина Олега прогнали з краю. Потім спровадили з Польщі княгиню Ольгу і присилювали князя далі жити з нею. Та князь таки не згодився і вона поїхала в московщину, де пішла до монастиря і там по 10 роках вмерла. І хотай потім бояри дали вже князеві спокійно жити і дозволили його синові, Олегови, вернути до Галича, то князь уже не чувся щасливий і прибитий горем закінчив життя в році 1187, значить, князував 34 роки.

По його смерті над Галичем і галицькою державою знову на кілька літ заворушилося. Ярослав лишив престіл синові по Настасі, Олегови, але по його смерті бояри Олега прогнали, а покликали на князя сина Ольги, Володимира. Але й Володимир їм не догодив і вони збунтувалися проти нього. Він втік на Угорщину, а бояре покликали з Волині князя Романа з роду Метиславичів. Та тимчасом угорський король зайняв Галич, ніби то для Володимира але посадив на престіл свого сина Андрія. Та скоро потім Володимир втік з Угорщини й здобув Галич, прогнав Андрія і вже спокійно княжив у Галичі до року 1198. то є около 10 літ. На нім вимер рід Ростиславичів. Що далі було, напишемо в слідуємім числі.

Проти цього виступили селянські партії і внесок упав. Тому, що урядники загрозили, що всі застрайкують, президент держави розписав нові вибори. Та показується, що вибори знову дадуть більшість селянським партіям, з якими проти урядників разом голосували комуністи та соціалісти. Що з цього вийде? питають всі. Чи на правду всі урядники в державі застрайкують? А що буде, як зорганізовані фінляндські селяне і собі застрайкують та не довезуть до міста для урядників харчів? Хто тоді виграє?

Болгарія

обходить цього року тисячлітній ювілей свого навернення на християнську віру і своєї могутності. Тому тисяч літ болгаре прийняли християнство (огже скорше, як ми, о 60 літ) і від тоді почала розвиватися їх держава. По кількох сотках літ вони попали були під турецьке ярмо та мимо того, що це ярмо тиснуло їх важко щось 500 літ, вони не пропали, але відзискали (1878 р.) свою вільну державу. Свого часу болгарська культура мала не малий вплив на нашу історію, а знову наша стара українська держава грала свого часу роллю в історії Болгарії. Це зрозуміє кождий, хто читав уважно це, що до тепер було в нас видруковано в „Читаннях з історії України“ Там кілька разів була мова і про Болгарію. Про Болгарію напишемо ще окрему статтю.

В Італії тристається земля.

В різних сторонах краю далися чути підземні стрясеня. Це дуже занепокоїло мешканців міст, в деяких містах (приміром в Болоннії) люди бояться спати в каменицях і проводять ночі на дворі.

Між Грецією й Болгарією прийшло до мирової згоди.

Це сталося по сто літах вороженці, бо Туреччина, яка до половини 19 століття мала ще майже цілий Балкан у своїх руках, все хотіла взяти Грецію під ноги, хотяті та відзискала 1830 року свободу. Тепер обі держави погодилися, Туреччина не хоче грецького, а Греція турецького, Коби то всі впали на такий розум, булоби ліпше на світі і навіть збротися не булоби треба.

На афгансько-большевицькій границі неспокої.

Ми вже знаємо що в Афганістані майже цілий рік кипить війна короля з повстанцями. Тепер неспокої настали також у сусідній большевицькій республіці Бухарі. Мешканці Бухари тої самої віри, що й афганці, повстали проти большевицької влади, так як афганці проти королівської (одно зле і друге недобре!) Повстанці половили два большевицькі полки і порозстрілювали багато совітських комісарів і урядників. Большевики певно схотять покарати бухарську республіку, а що підозрівають, що повстання вибухло через неспокої в Афганістані (бо то „заразливе“!), то можливо, що і до Афганістану вишлють червоне військо. Що з того вийшлоби, важко вгадати.

В Польщі

далі зазначається по польських газетах обурення проти німців, що побивили польських акторів на німецькім Шлеску, — і проти Литви, яка підозріває, що то на польськім боці упрянував хтось і керував тим замахом на литовського прем'єра (голову міністрів) Вальдемараса.

13. травня минуло рівно три роки від того перевороту в Варшаві,

в яким Пилсуджі перебрав владу. Всі думали, що з тої нагоди буде якийсь ювілей і паради, але якось пройшов той день і не було нічого. Деякі польські газети пишуть, що санації“ (сторонникам Пилсудского) не вдалося зробити в Польщі все так, як вони думали, і що „санація“ має нині багато противників, може тому і ювілею не було.

В Познаню отворили 16 травня виставу і при тім були великі паради і промови про добробут у державі. Та хоч про добробут говорять, але того добробуту очі не видять. За те видно, що доріжня росте а в деяких сторонах нужда і голод. Тепер шириться

голод і пошесть на Виленщині

Цілі села голодують, не можуть пережити передівку. В Вильні позамикано багато споживчих склепів, бо в селах немож уже нічого дістати на перепродаж.

Що добра нема, свідчить також те, що сказав недавно фінансовий дорадник в Польщі, американець Девей. Він сказав, що на населення Польщі наложено завеликі податки і розложення їх в дуже нерівномірне. Та хочби й пав Девей і не говорив того, то ми самі це знаємо і чуємо на своїх плечах.

Які права має українська мова в судах.

Польський закон про урядову мову судів, прокуратур та нотаріятів каже, що внутрішню та зовнішню урядовою мовою тих урядів є польська мова. Та закон цей допускає вживати в тих урядах також і української мови. І так у всіх судах (цивільних, карних, торговельних і т. д.) та в прокураторських урядах, які знаходяться в окрузі апеляційного львівського суду, та на території волинського й поліського воевідства, Українці можуть вживати української мови і то в слові і в письмі. (При тій нагоді зазначимо, що власть львівського апеляційного Суду простягається на цілу Східну Галичину і йому підлягають такі округні Суди: Львів, Бережани, Чортків, Коломия, Перемишль, Самбір, Сянік, Станиславів, Стрий, Тернопіль і Золочів). Виходить отже що всі українці можуть на терені львівського апеляційного суду, як теж волинського й поліського воевідства, вживати виключно української мови при всіх устних заявах, зізнаннях, вносках і т. далі.

Крім того всі Українці мають право вносити до згаданих судів та прокураторських урядів всі судові письма як позви, письме́нні вноси, апеляції, відклики—рекурсії чи зажалення, а також всі прилоги до цих письм в українській мові, але тільки тоді, коли ту справу має поладити котрий небудь з судів, що лежать на терені львівського апеляційного суду, або на терені волинського та поліського воевідства. Значить, коли наприклад хтось вносить ревізію або відклик через такий суд, але його має рішати Найвищий суд у Варшаві, то тоді це письмо має вже бути внесене в польській мові. За те в ще двох а саме: в апеляційних судах, в Люблині, та Вильні, хоч вони не лежать на території волинського ні поліського воевідства, Українці можуть вживати української мови в слові і письмі, коли до цих судів вносять відклики та зажалення на рішення тих судів, які лежать на території волинського і

Вісти з України.

Перед двоматинямивіхалозі Львова кілька наших кооператорів директорів наших економічних установ до Києва на отворення кооперативного музею. Вони побули на Україні кілька днів і придивилися, як живеться там українському народові під совітською (большевицькою) владою. Певвернувши з України, заявили, що господарське положення народу дуже тяжке. Всі харчі по містах мож дістати лише за картками, так, як у нас було за війни. Без карток продають по крийому і то за дуже високі ціни. Рівнож велика доріжня на фабричній виробі. Народ дуже зубожів і пригноблений. Люде зробилися мов німі, мало говорять, бо бояться один другого. Село ненавидить міста, звідки йде всяке лихо.

Недавно був у Харкові зїзд рад України. Предсідник ради народних комісарів України, Чубар, в своїй промові говорив також про долю українського народу під Польщею і сказав, що 7 мільонів українців під Польщею позбавлені державности. Цим висказом обурився польський консуль, що прийшов по звичаю прислухуватися нарадам зїзду, і на знак протесту вийшов зі сали нарад.

поліського воевідства.

Та при вживаню української мови у письмах до судів закон вимагає виконати ще одно: українська сторона, яка вносить письмо до суду в українській мові, є обовчана на домагання противної сторони внести ще додатково переклад цього письма на польську мову. Та противна сторона мусить зажадати такого перекладу найдалі до 14 днів, від дня, коли йй доручено первісне письмо тільки в українській мові, або коли противна сторона відразу не прийме такого на письмі. В обох цих випадках українська сторона мусить доручити такий переклад в польській мові. І так, щойно день доручення такого перекладу вважається даєм доручення самого подання, инакше це письмо не буде узгляднене.

Протоколи розправ, присуди, оречення виготовляють суди в державній, це в польській мові. Але і в тім закон признає деякі права українській мові. І так, в цивільних процесях та в неспірному поступованню заяви або зізнання, зложені в українській мові, мають бути в цілости або в части поміщені в протоколі або прилозі до протоколу також в українській мові, як того жадає сам суд. За це в доходженнях і карних слідствах обвинувачені і свідки можуть самі домагатися, щоби їхні заяви або зізнання були протоковані крім польської також в українській мові. Подібно обжалований Українець має право домагатися, щоби до акту обжаловання, зладженого в польській мові, був долучений переклад в українській мові, та це домагання мусить він поставити перед закінченням слідства.

Українці, що вступаютъ як обжаловані, в карному процесі, або як сторони в спірному та неспірному поступованню, мають право жадати, щоби до присудів, оречень і инцих поладожень, зладжених в польській мові, був долучений переклад в українській мові. Таке жаданя належить поставити перед

оголошенням зглядно спорядженням рішення. Дещо ширше право мають Українці в окрузі апеляційного львівського суду. Вони можуть домагатися, щоби акти обжаловання, присуди, оречення і т. п. були виготовлені в двох мовах, польській і українській. Крім того Українці можуть жадати, щоби теж і присуди, оречення і т. п. Найвищого Суду були зладжені у польській і українській мові, але лише в тих справах, в яких цей суд є відкличною інстанцією від присудів і постанов судів, що лежать в окрузі львівського апеляційного суду.

Вписи до ґрунтових книг переводиться в польській мові але документи, на підставі яких суд на такий впис дозволяє, (контракт, інтабуляційна декларація і т. п.) можуть бути виготовлені в українській мові.

Громадяне української народности мають право жадати удостоєрення (легалізації) відписів документів, споряджених в українській мові, та підписів на тих документах, як також виготовлення судових угод крім польської теж в українській мові. При кінці належить зазначити ще й те, що ті права щодо вживання української мови, які прислугують українцям як процесовим сторонам чи обжалованим, прислугують здебільша теж їхнім адвокатам та оборонцям. Окремий параграф того закона говорить теж про мову урядовання нотаріів. Нотарі урядують у польській мові. Але на жадання сторони—українця вільно нотарям, як урядують на терені львівського апеляційного суду та поліського і волинського воевідства, споряджати правні акти між живучими та на випадок смерті тестаменти, спадкові пертрактації і инше в українській мові.

Др. М. Коновалець.

Битва двох громад за пасовиско

Громадські урядники села Понденки, пов. Яворів, вийшли в понеділок 13 травня на сільське пасовиско, і почали виганяти з пасовиска пастухів і худобу сусідного села, Наконечного. Тоді з поблизького ліска вибігло кілька парубків з Наконечного і один з них вдарив громадського поліціанта колесом по голові. Почався крик, на який збіглося около 100 люда з Понденки а 200 з Наконечного і почали битися на кулаки. З постерунку в Наконечнім прибігли два поліцаї і почали стріляти на пострах, взиваючи люде розійтися. Тоді селяне розійшлися, погрожуючи одні другим. Дуже зле, коли дві сусідні громади не можуть погодитися, але аж доходить до бійки і до такої слави на весь світ. Так пишуть деякі польські газети, можливо, що не все так було, як тут описано. Ми вросимо, когось з наших передплатників, щоби описав нам правдиво, як це було.

Засуд смерти

У Львові засудили на смерть Михайла Кшачковського з Угнова, що вимордував цілу жидівську родину Гансів (три особи) в Угнзві. Його сестру Анну увільнили.

Мужі довіря „НАРОДНЬОЇ СПРАВИ“

Пригадаємо, що в багатьох громадах ще досі не вибрали передплатників свого мужа довіря. Ще в місяці квітня віднесли ми до всіх наших передплатників з закликом, щоб по всіх громадах найдалі до 15 травня (мая) вибрати мужів довіря, то є заступників наших передплатників, які між иншим будуть стверджувати посвідки загибелі худоби. На це визначили ми більше, як місяць часу. Помимо пригадок в кождім числі „Народньої справи“ до тепер переведений вибір загалом в половині громад, де є наші передплатники. Звертаємо увагу, що без підпису мужа довіря не будемо приймати посвідок загибелі худоби, ані виплачувати допомог. Вибір мужа довіря не є ніякою трудностю, тому просимо ще раз, перевести такий вибір таки найближчої неділі і зараз донести про це „Народній справі“. Рівночасно повідомляємо, що всім уже до тепер вибраним мужам довіря виплемо з кінцем цього місяця легітимациї і інструкції (поучення).

Ще раз пригадаємо: вибирайте чимскорше мужів довіря (заступників), щоби опісля ніхто не нарікав, коли одному або другому передплатникови в разі випадку не признаємо допомог, бо без підпису мужа довіря справді її не признаємо.

Редакція „Народньої справи“

Що чувати в нашім селі

Увага від редакції.

Тому, що ми день у день дістаємо величезну скількість дописів і не могли б їх всіх помістити, будемо на будуче ті дописи, які описують саме зло в селі, лише згадувати коротко, — а ті, що описують, як іде добра робота, помістимо докладніше. При тім ще раз звертаємо увагу, що недбайливо, нечисто і олівцем написані дописи навіть не можемо читати і кидаємо до коша. Те саме робимо з невідписаними дописами і з тими, де не подано села, в якім це діється, бо і такі є, що пишуть лише „в нас“, або „в нашім селі“ — а не називають того села.

З села Рахинь пов. Долина пишуть, що в селі нужда, школа і плебанія валитися, лише коршма гарна а в ній все по кілька радних сидить і на кооперативу й читальню дуже нарікають, але кооперативи гарно розвиваються. З квітня ухвалила рада громадська (10 проти 8 радних) перевести в селі плебісцит проти горьки так, що Шміль мабуть перестане гостити деяких наших родних.

З Білики малої пов. Самбір нарікають, що майже всі тутешні хлопці і дівчата вміють лише соромні пісні співати і погані розмови вести, а як згадати їм про газету, то кажуть, що краще „драмки“ купити. Встид і ганьба!

З Довгої войнилівської п. Калущ пишуть, що і обі читальні і кооператива в селі добре розвиваються і аматорський гурток гарно працює, але одна хіба в селі: начальник, що йде у всім підлад чужим а не своєї громаді, так що навіть комісар був крадій. Дописувач визнає війта „знести“ форшпанки що понеділка до Калуща, не робити справи в коршмі і перешити авісню ухвалу ради на найближчім засіданню, чи вона так написана, як ухвалена.

З Болотні пов. Перемишляни нарікають, що деякі теперішні радні і цілий уряд громади ще гірші від комісарщини. Майже по кождій нараді „хробака заливляють“ а до кооперативів не наворачуються. Хвалять жидів, зичить їм гроші на великі проц. Чи так повинні робити ті, що мають світити приміром усій громаді? В році 1927 за 7 місяців пропили люде в селі 5.938 золотих а цього року лише на Різдва пропили 280 доларів, підчас коли в кредитовій кооперативі нема уділів а в церкві вже третій рік стоїть нескінченний іконостас, що є свідомством, що громада не дбає. Пора би опам'ятатися.

З Нанева горішнього, п. Долина пишуть, що це бідне село виплатило тепер понад 500 зол. усяких кар і драчок, а нарешті ще й комісареви мусіли скласти по золотому і 50 сотиків, хоча не було для комісара роботи, бо люде самі вимітають коміни. До читальні мало хто заходить, пересиджують в Абрамка. Зле.

З Дорогосева повіт Перемишля пишуть, що в селі є всякі культурно-освітні товариства лише бідують через брак дому — а з спільних нарад, щоби такий дім поставити, покищо не виходить нічого. В селі є один інтелігент, але він на жаль не тішиться любовю села, бо коли хтось хоче його в чім порадитися, то відсилає до адвокатів у Перемишлі. Треба, щоби всі товариства в селі енергійніше взялися до роботи, а передусім до будови дому. Хоч тут знову біда, що нема площі бо на тій,

що є, не дозволили будувати, бо кажуть, що то брацтва церковного.

Шануймо свою честь! З Бобреччини, з села Руди пов. Брездівці дістаємо таку допис: Чи прийде ще колись час що ми зроуєм і будем уміти шанувати свою честь і повагу як і повагу свого села? Чи такі будемо і на далі жидівськими рабами і наймитами? У нас в Руді кооператива заложена тому чотири роки і дуже гарно розвивається; тільки, що на жаль її провадять такі люде, що купують товари по жидям, а яйця взагалі продають жидям. То вже зле, що не хотять купувати і продавати в своїй Родільни в Ходорові. Але ще гірше, що продають жидям яйця в свята та цям дощуть свою честь і повагу свого села. От у вівторок Великодних свят приїхали жиди купувати яйця до кооперативу. День святочний, погода красна, дзвони дзвонять, дівчата і хлопці бавяться гагілок, люде святочно одягнені, ходять коло церкви і коло читальні, котра від церкви кількадесят кроків. Богато людей в кооперативі, а жид пакує яйця до скринь, гримає молотом, забиваючи цвяхи, а кінч в візком стоїть перед кооперативом. Мудрійші хлопці коня в візком і з жидиком в перед кооперативу нагнали, бо не могли стерпіти такої аневаги, за що жид завчав кричати, і сказав, що заскажить тих до суду. Нарешті з Управи один поміг пачку яєць жидови винести на візок, жид відіхав, лишшиши в кооперативі і по гостинці повно сміття, котре один з Управи мусів позамітати. Час Вам уже мати честь і розум. Читальня спить блаженним сном, тільки раз на рік зробиться збори і вже то для нас вистарчає, бо нащож нам читальні, коли ми і так мудрі! Але ми з такою мудростею далеко не зайдем. Тож учімся, берім собі приклад з мудрійших, шануймо честь свою і других, а тоді як будемо мудрійші, то відшукаєм дорогу, куда наша доля ходить.

Член Читальні.

Перешкоди в праці. Село Виноград ліський повіт Товмач від кількох літ заносять інтелігентних одиниць пробудилося зі сну, де колись панувала кацапсько-жидівська ідея, та тримала люде в темноті. Однак і тепер не гаразд у нас, бо завдяки тутешніх панів дідичів, жидів і деяких таких наших хрунів при дослідних виборах дістали ми начальника, який не помагав але шкодив культурно-освітній праці в селі. В селі є читальня „Просвіти“ і аматорський гурток, який дав вистави, а дохід з них призначив на будову „Народного Дому“, який мається тепер будувати. Однак все це є сіллю в очах нашому війтови. Найяскавіший доказ на це, що послідня вистава, яка мала відбутися д. 3.III.1929, однак відложена була на день 10.III.1929 зі стратою аматорського гуртка, бо війт не доручив на час документів зі Староства. В нашому селі чимало свідомійших селян предплачують одиному селянському часопису „Народня справа“ і це його болять, бо сказав сільському листоношеви, що нехай предплатники куплять торбу на часописі (хочай в громадське торба на почту), бо є їх багато. Що до порядку в селі, то дороги такі, що не можна проїхати безпечно порожнім возом, а болота в стількі, що неможна пройти, а найгірше терплять діти, які йдуть до школи і в کالا-

банях нищать одежину. До того громадський ліс рубає, хто хоче (першеюство мають жиди), а злодії свобідно продовжують свою роботу і нищать спільне добро. Великим ворогом є наш війт будови „Народного Дому“, бо в спілці з жидями і деякими своїми сторонниками роблять всякі перешкоди та поширюють в селі всякі погоски, які відтягають наших братів-селян від співпраці. Тому опам'ятайтеся, наш пане начальник, бож ви вирости під селянською стріхою і в таким самим селянним-мужиком, як і ми, тому мусите дбати про наше спільне добро, та помагати в громадських справах, а не бути на услугах пансько-жидівських. Схаменіться, бо коли буде дальше наше таке поступовання супроти людей, то й мала дитина буде на вас показувати пальцем, що ви запродали себе і нас всяким посіпакам та сільським зайд-м.

Громадяни.

Стар. Гвоздець повіт Коломия. **Добре з Старого Гвіздця і недобре з Гвіздця-міста.** Село наше пробудилося зі сну вже від кількох літ; є в нас кооператива, читальня і аматорський гурток, в селі нема великих партійних ворожеч, лише брак власної читальняної домівки, бо кооператива має свою. То аматорський гурток постановив собі за всяку ціну побудувати домівку читальняну. Недалеко нашого села є містечко Гвіздець. Між громадянами Гвіздця впала думка побудувати власний „Народний Дім“ щоби в центрі гвоздецького округу пишався гарний „Народний Дім“. На що будову почали збирати датки і в доколичних селах, відбувалися фестини, давали театральні вистави, також кілька наших громадян стало працювати, щоби здвигнути гарний величавий „Народний Дім“ і він є вже майже на викінченю. Наш аматорський гурток почав працювати для свого села і пішов також з виставою до цього „Народного Дому“. Та на жаль громадяни Гвіздця збоикотували нас. То є поляка за нашу працю. Деж є любов братня? Всі були перед виставою а на виставі ані одного. Ми Вас, громадяни, питаємося: Чи ми Вам не помагали в будові, а Ви нас бойкотуете? Отже ми, громадяни зі Старого Гвіздця, віддаємо цю справу під осуд всему українському громадянству.

Громадяни Ст. Гвіздця.

Всякі поради і переписки

С. Хм. в Д. Чи можна відправити робітника без виповідження. Робітника можна відправити кождої хвили коли маєть докази, що він ділав на шкоду працедавця. Коли він був прийнятий на працю на необмежений час, тоді працедавець має робітникови виповісти роботу на два тижні. За ті два тижні робітник може деколи не приходити до роботи, аби міг знайти собі другу роботу. В випадок недуги або нещасливого випадку може працедавець виповісти працю, але лише на 4 тижні. За тих чотири тижні мусить платити повну платню.

Коли хтось є прийнятий на точно означений час, наприклад на рік, тоді при виповідженню має працедавець покрити робітникови всі шкоди, випливаючі з передчасного виповідження.

Б. К. Любича. Просимо написати ще раз коротко, о що ходить.

Р. Т. Гостів. Латинкою висані адреси вже кінчаються і всі будуть від тоді українські.

Ст. К. з Мякиша. Чи їхати до Каліфорнії. Питаєте, чи записуватися в агента на візд до Каліфорнії.

Про таку еміграцію нічого не знаємо. На всякий випадок перестерігаємо перед всіма еміграційними агентами, бо звичайно під агенти підшваються різні ошукачі, аби видурити від темних людей ніби задатки на дорогу. Пізніше шукай вітра в полі. У всяких еміграційних справах пишій до „Українського Товариства Опіки над емігрантами“ у Львові вул. Городецька ч. 95. На відповідь залучить поштові значки на 75 грошів. Там Вам найліпше порадять.

Ол. Д. в Г. Вивагорода шкоди заподіяної автвом Закон каже, що шофер, як бачить, що коні полошаться, мусить спинити авто, або принайменше їхати погори і тихо. Коли знайде якийсь нещасливий випадок, то мусить спинити авто і покличених забрати зі собою до шпиталю. Коли шофер так не поступив і ви понесли шкоду, жадайте заплачення цілої шкоди (також за біль) через суд. Тому треба завсід прочитати число і знак авта та його собі запам'ятати, наприклад LW 5896, значить Львів ч. авта 5896.

До складу й прикладу.

Данилова пригода.

Вчора був я у Вербинцях. Йду собі зпровола, ось вже церков, а там далі мурована школа.

І читальня вже видніє за школою з боку, а мені туди дорога, приспішую кроку.

Аж тут дивлюсь, хтось з читальні вибіг що є сили, а за ним біжить громада, мов би го ловили.

Той втікає сіромаха так, аж закурило, я дивлюся тай зумівся—це мій друг Данило!

Як пізнав мене, аж крикнув: „Ну—то слава Богу! Ой, Іване, тій громаді заступіть дорогу!“

Бо як зловлять мене в руки, то буду я бідний, скажіть їм, що жартував я і то раз послідній“!

Привітався я з Данилом, ті стали подали, а Данило розкаже мені свої жалі:

„Ваші вірші ми в читальні теперки читали, й як звичайно — всі вас дуже хвалити почали.“

А я хотів тее знати, чи щира хвальба та, тай ніби то вам ворога почав я вдавати!

Кажу: „Щож, не злі ці вірші „до складу й прикладу“, тая також так напишу, як до стола сяду.“

І хто знає чи й мудрійше не міг би я втяти, ніби що таке велике Іван Сорокатий“!

Я сказав так а на тее всі як згуртували: „Чи то жарт, чи так на правду кажете, Даниле?“

А я кажу: „Та на правду, жартувати не вмію! Сорокатою не люблю — щож я тому вдію?“

Ех, як крикнув у тій хвилі голови заступець: „Забірайтежся, Даниле, як вам милий пупець!“

Та як стали всі на мене отак наступати, то мусів я не на жарти з читальні втікати.

Але тішуся тимбільше, що мав потерпіти, тепер знаю: в нас вас люблять і старі і діти!“

Вчув я, братя, таке диво, смішно й любо стало, бо хотілося бам певно, щоби все вас кохало.

Тай я тішусь, що Вербинці мене полюбим, це мені у моїй праці додасть більше сили.

Впрочім будуть чи не будуть мене всі кохати, яким був, таким зістане.

Иван Сорокатий
Весна

Ну, нарешті таки весна зиму побідила, і старого і малого, всіх розвеселила.

Сіють люде в землю зерно, щоби надію мати, що буде чим цілу зиму діток годувати.

Куди глянеш, всюде ясно і тепло аж мило, тут Матій з дітьми співає, а там і Данило.

А друг Іван Сорокатий за ним потягає, так все любо і приємно весну зустрічає.

Всі працюють, сіють зерно, не сходять із поля, а чей нам ще усміхнеться колись краща доля.

Лан великий, живно буде, це мусимо знати, лиш посіймо й не журімся, хто буде збирати.

Тільки в єдності все сіймо, хай це кождий знає, так як нас „Народня справа“ завжди поучає.

Як посієм дружно, браття, чистеньку пшеницю, піде слава про ті живна навіть заграицю.

І зацвіте, тая слава, як той цвіток майський, тоді краще заспіває
Олекса Токальський.

Сахарина нищить здоровля, цумор сиріпляє.

НОВИНКИ

**КАЛЕНДАР НА ТИЖДЕНЬ
ТРАВЕНЬ 26—31.**

- 26. Неділя 3. О розслабл. Гликерії муч.
- 27. Понеділок, Іздора муч. (Іздора, Максима).
- 28. Второк, Пахомія В. преп.
- 29. Середа, Теодора Освящ. преп. (Теодора).
- 30. Четвер, Андроніка ап.
- 31. Пятниця, Теодота мч.

ЧЕРВЕНЬ 1.

- 1. Субота, Патрікія свмч.

ЗМІНИ МІСЯЦЯ. Повня 23 травня, друга чверть 30 травня, пів 6 червня.

Як нарід приповідає

- Грім у маю, знак урожаю.
- Дощик маевий і плач молоді — недовго тривають.
- Свята Пелягія ленок в полі сіє, а Ірина коноплі.
- Як шов дощ на Юри, то буде хліб і в дури.
- Квітень з водою а травень з травою.
- Теплий квітень, мокрий май, буде жито, наче гай.
- До Миколи не сій гречки, не стрижи овечки.

♦♦ **Історичні спогади в місяцю травню (маю).** 14.V 1648 р. побив Богдан Хмельницький польське військо на Жовтих Водах (281 літ тому), а 26.V 1648 р. побив другий раз під Корсунем. — 28 травня минає 13 років, як у Львові вмер (в р. 1916) наш великий письменник, поет і учений, Іван Франко. (Вродився в Нагуевичах Дрогобицького повіту 15 серпня 1856). — 25.V. 1926 застрелив у Парижі жид Шварц барт отамана Симона Петлюру.

Земельний Банк Гіпотечний С. А. у Львові ул. Підвалля ч. 7 переносить свої бюра з днем 16 травня ц. р. до власної камениці при вул. Словацького ч. 14. Число Тел. 75—32, 3—82 і 52—82 (Дирекція)

♦♦ **Пишіть правду.** Вже кілька разів трапилось нашій редакції таке, що той, хто писав допис або новинку, написав неправду, а коли ми в добрій вірі, думаючи, що це правда, допис помістили, то тим скривдили ті особи або установи, про які там була мова. Отже заважаємо: в дописах і новинках писати лише правду. Не писати на нікого ні добре, ні але, як воно неправда. А про кого ще переконаємося, що напише неправдиву допис, того імя випишемо в газеті, як брехливого чоловіка, бо вводити редакцію і всіх читачів у блуд, це злочин, який треба тим способом покарати.

♦♦ **Війна між парубками двох сіл.** Від давна ворогують парубки села Нежухів з парубками Голобутова, стрийського повіту. Нераз приходило між ними до бійок. Та найсумніше закінчилася така бійка в Великодній Вівторок цього року. Зачалася вона під церквою і перенеслася на вулиці села. Слабші Голобутівці зачали втікати. Та їм на поміч прийшов їх земляк Василь Бєрєздецький, що прийхав з війська

Свіжі яйця!

В Америці є величезні фарми, де годують лише несні кури і вивозять яйця. Коло міста Лос Ангелос в Каліфорнії є така одна фарма, де тримають около 300000 (триста тисяч) курей. Річно вивозять з тої фарми пона 30 мільонів яєць (пів мільона кіп). На образку бачимо море кошків з яйцями, які зараз мають пакувати в скрині і розсилати з фарми по світі.

на відпустку на свята і багнетом пробив нежухівського парубка Степана Думина. Тепер цілою справою займався срийський суд.

Дивна і бідна та наша молодь по деяких селах. Як треба постояти за спільну справу, то тоді її нема. Але для розбоїв, піятики, і всяких бешкетів, то на це вона охоча і не одно молоде життя положила для дурниці. Батьки! Це ваша вина; погано виховуєте дітей!

♦♦ **Як будуть виглядати нові долари.** Нові долари будуть о цілу третину менші та так зроблені, що їх дуже тяжко буде підробити. Бо на них уміщено аж 18 таємних знаків, які тільки банки будуть могли розпізнавати.

Всіх нових доларів буде вибитих 1 мільярд — найбільше на дрібні суми. Аби їх розіслати по цілій Америці для виміни, треба буде 40 вагонів.

♦♦ **Честь цим, що не забувають про своє рідне.** В квітні цього року їхав транспорт наших людей до Канади, около 550 душ. Великдень прийшлося їм святкувати вже на чужині, в Ісляві (містечко в Англії). Свідомі люде вибрали між собою Комітет, який зібрав 14 доларів на народні цілі. Правда, були між емігрантами й темні люде, які не розуміли, на що то збирають і нічого не дали, хотяй програвали гроші в карти. Але більше було свідомих людей, які давали по кілька центів і по більше і зложили 14 доларів. Ці гроші вислали на руки редакції „Народньої Справи“, а Редакція розділила їх так, як того бажав Комітет: 5 дол. на Рідну Школу, 5 дол. на українських інвалідів, 3 дол. на політичних в'язнів, а 1 дол. на пресовий фонд „Народньої Справи“. Цей примірний для всіх наших емігрантів Комітет творили Ів. Байдак з Копиченецького повіту, П. Бережний з Рогат. пов., Вас. Андрух і Гальків Андрій також з Рогатин. пов., Пятничка Євген і Сидяга Василь з Тернопільського пов.

♦♦ **На „Рідну Школу“** прислав через нашу редакцію п. Михайло

Іванішак Дмитро з Добротова пов. Надвірна 10 золотих. Цю квоту зібрав на Великдень Іван Іванішак. При тій нагоді М. Іванішак виває свідоміших громадян Добротова, аби бралися до освідомлючої роботи і будили село, яке спить без читальні й кооперативи від 1914 року.

♦♦ **Счеркають.** До нас приходять запити з сіл, що робити, коли повітовий Виділ счеркне з громадського бюджету позицію, яку встала громадська рада на „Рідну Школу“, на „Просвіту“ на українських інвалідів або на иншу культурну чи добродійну ціль. Ми вже писали в ч. 5 „Н. Справи“ з 5 листопада 1928 р., що пов. Виділи не мають права счеркати таких датків, ухвалених радою громади, ані не можуть накидати громаді инших своїх цілей. А як так котрий Виділ зробив, то треба, щоби громадська рада запротестувала проти цього і вислала письмо до Українського Парляментарного Клубу в Варшаві. Наші послы впинуться за це в сой мі, бо то безправство.

♦♦ **Самоволя.** В селі Бруснім Новім пов. Любачів зібралися на самий наш Великдень місцеві польські „стшельци“ на площі, що є приватною власністю нашого селянина Івана Хміля, і без жадного дозволу урядили собі там вправи в острій стрілянню. Чи нема вже права, щоби властитель міг заборонити таку стрілянню на своїм ґрунті?

♦♦ **Вбивства й морди.** В Білоберезці пов. Косів зам рдували Теодора Дудидру, як він ішов полем додому. За це арештували Михайла Губчака й Олексу Бойчука з Білоберезки. Причина — сварка за дівчину. — В Головчинцях хотів Микола Смутило вбити свою дівчину Вікторію Струг і ранив її тяжко стрілявши з револьвера, а потім і себе прострелив. Причина: що родичі не дозволяли на женячку.

♦♦ **Підпали.** В ночі з 12-го на 13-те згоріла хата Дениса Горошка в Піящині коло Зарванці. Підозрюють, що хату підпалив сам господар, — В Майдані, пов. Пере-

мишляни, погоріла Анна Рогач. О підпал підозрюють її зятя, Домініка Подкуфку. — В Мельничі, пов. Жидичів згоріло приходство місцевого пароха о. І. Потуранка. О підпал підозрілий Самбірський. В Мартинові пов. Рогатин згорів дім властителя млина Аби Гайцмана. І тут підозрюють, що хтось підпалив.

♦♦ **Вилив рік.** В наслідок сильних дощів дня 1/V ц. р. вилив Черемош і пов с багато дерева призначеного на сплав. Також вилила і Надвірнянська Бистриця й то так сильно, що перервала дорогу між Рафайловою й Пасічною. Були загрожені, також декотрі мости на Бистриці.

♦♦ **Дописувачі зі Зборова.** Допиш про адвоката дра Шуліма Райса помістимо, коли дописувачі пришлють нам виразні свої підписи і адреси.

♦♦ **Ще вірять морожбитам.** До Завадова, пов. Стрий, зашли якісь обманці і вдавали ворожбитів тай „виворожили“ в селі 75 зол., і кілька кіп яєць. Чи не сором? На вкладку до читальні нема, на даток для Рідної Школи нема, а для ворожбитів є така сума!

♦♦ **Град в Крем'янецьчині.** В селі Колодно, Крем'янецького повіту падав 1 травня град завбільшки курячого яйця, а 10 травня знову була така туча, що зміла все, що хто посіяв і посадив.

♦♦ **Спосіб на „либеників“.** В Ридодубах, пов. Чортків, гинили парубки в кількох хатах вікна. Начальник громади оголосив коло церкви, що котрого парубка стріне п'яного вечером в селі, замкне на 12 годин до арешту і стягне 2 зол. на вибиті вікна, аби вставити людам вибиті шибки.

♦♦ **Трупи.** В Желехові пов. Камінка струмилова знайшли на фільварку трупа 50-літнього Костя Зюка, що був нічним сторожем в дворі. Є підозріння, що його хтось убив. — В ріці Золотій Липі в селі Саранчуках пов. Бережани знайшли трупа якоїсь 35-літньої жінки, вбраної по мійському. Труп лежав у воді 8 днів.

♦♦ **Літаки падають.** В Торуні 17/V впав один військовий літак з висоти 10 метрів і глибоко зарився в землю. Згинув під ним летун капраль Юл. Гофман. — Під Радомском в Малущині 19/V впав військовий літак. Два летуни тяжко ранені.

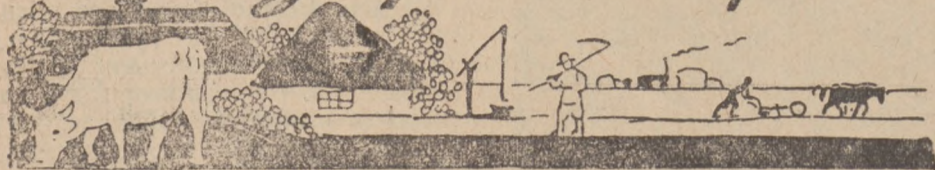
♦♦ **Згоріло містечко.** В середу 15.V згоріло майже ціле містечко Іве коло Ліди (на Білорусі). Згоріло 400 домів, около 500 родин опинилося без хати.

♦♦ **Осторожно з огнем.** З усіх усюдів доносять нам про численні випадки пожарів по наших селах і містечках. І так недавно згоріло кілька хат в Шклі пов. Яворів, в Раківці пов. Підгайці, в Волохах пов. Броди, в Комарівці пов. Броди та ще в кількох селах. Цікаве, що рівночасно доносять про великі пожежі, які вибухають по инших краях, в цілій Європі.

♦♦ **Також заклад!** В литовським столиці Ковні заложився один з другим, що перейдецься по головній вулиці міста в білий день нагий, як мати родила. О 8-ій год. рано вийшов нагий з хати але тільки перейшов кусник вулиці, як поліціант його арештував. Отже закладу не виграв, бо вулиці не перейшов.

Цукор це найздоровіша прокормка, дає він здоров'я, сили і запал до праці.

Господарські справи

Що по чому?

Львів, дня 20. травня

Збіжжя. Сильно подешевіло. Двірська пшениця 46 до 47. Жито 25 до 26; ячмінь 23 до 24; овес 26 до 27. Кукурудза 34 до 35, гречка 35 до 36.

Причиною знижки цін є сподівання на добрі врожаї та державні збіжжіві резерви. Бо держава зичала їх продавати і спричинила ще більший спадок цін.

Помічні погної на весну

Салітра чилійська 59 "
амонієвий сіркан 52 "

Погної на літо і осінь

Найліпша томасина Solometa (бельгійська) 18 процентова на польсько-німецькій границі сот нар 18 зол. на безпроцентний кредит до лютого 1930.

Погновне полеве вапно 100 сот нарів насипом (без мішків) 480 зол. на 6 місячний кредит.

Кайніт 100 сотнарів насипом 450 зол.

Гроші. Доляр 8'90

Худоба: воли по 1'55 до 1'70 зол; бугаї 1'40 до 1'60; корови ІІІ клася 1'45 до 1'65 ІІІ. кл. по 1 зол; ялівник 1'35 до 1'60 зол; телята 1' до 1'37 зол.

Свині: експортна різня в Ходорові платила по 2 зол. до 2'20 з. л. за 1 кг живої ваги.

Мішайте солому до зеленої конюшини.

Аби корови не здувалися від зеленої конюшини, треба так проти цього забезпечитися:

Перед тим треба дати худобині сухої паші: соломи або сіна. Пізніше конюшину треба перемішати зі сухою соломою, аби її зробити більше сухою. Рівнож треба уважати, аби не косити конюшини чи люцерну тоді як вони мокра від роси або дощу, бо від мокрої паші худоба легко здувається, і така паша скоро запаюється та псується.

Бліде збіжжя треба зміцнити салітрою.

Як збіжжя виглядає блідо і слабо, то це знак, що йому бракує дуже важна пожива: азот. Цей азот треба йому додати зі штучними погноями. Найліпшим погноєм що має багато азоту, є салітра. Вже 20 кг. на морг дуже допоможуть збіжжю.

Є два роди салітри: загранична чилійська та польська так звана хоржівська або „нітрофос“.

Вони мають однакову силу, лише чилійська скорше ділає і є трохи дорожча.

Обидві треба сіяти в погоду. Чилійської не треба заскороджувати, бо вона на росі сама роз-

пленється, а хоржівську добре, як розсіється і заволочиться.

Найбільше вдячні за салітру пшениця і овес. Але й жито та ячмінь від неї також сильно крипшають. Та хто хоче вживати салітру, мусить це робити скоро, бо салітрою погноєне збіжжя дуже сильно корчує і довго зеленіє та пізніше дозріває.

З інших господарських рослин, багато салітри потребують буряки. Їх посипається нею зверху на листя по прорідженню буряків.

100 кг. хоржівської салітри коштує 50 зол., а чилійської 59 зол.

Не дайте бурякам заскорупитися.

По нагальних дощах робиться на добре справленім ґрунті тверда скорупка, особливо на сивавих землях. Ця скорупа для буряків дуже небезпечна. Бо така слабонька рослинка, як буряк, не може її пробити та дуситься під нею. А як і пробється, то зачинає хорувати і його корінець почорніє, якби його хто обсмалив. Богато тоді таких буряків цілковито всихає і їх треба насаджувати. Розуміється, що насаджені буряки вже не доженуть перших буряків в рості.

Аби запобігти цій хворобі буряків, треба, як лише на буряках утвориться по дощі така корка, проломити її залізними граблями. Ліпший від грабелів кільчатий валець. Його може собі зробити кождий господар сам. Хай в рами вилок вправить собі на чверть метра довгий деревляний валець, понабиває цвяхів і тим валцем хай іде здовж рядків буряків.

Цвяхи поломлять кору землі — а самих рослин не ушкодять.

Скородить бульбу, як сходить.

Бульба хоче чистої та добре справленої землі. Тому її кілька разів просапують (просікають) а при кінці ще плужком підгортають. Аби заощадити собі перше просапання, треба, замість нього, боронами заскородити бульбу, як лише вона зачне сходити. Так роблять селяне в цілій західній Європі. Тільки покажуться перші листочки бульби зі землі, сейчас господар скородить її добре повперек до рядів бульби. Можна скородити і поздовж, але повперечний ліпший. Не треба боятися, що боропа поломить молоді рослини. Деяку шкоду вона заподіє, але таку малу, що її навіть порівнувати з користю.

Заскороджена бульба зачне скоро рости і її перший раз можна буде просікати аж тоді, як звичайно просікається другий раз.

Не буде більше сліпих.

Відецький лікар Гартльгрубер довгими досвідами прийшов до переконання, що людина бачить не очима, але мозком. Око лише помагає мозкови дивитися і як ослабне, то людина також сліпне, хоч очі має ніби на вид здорові. Гартльгрубер впевняє, що незадовго вдасться зробити такий прилад, що цілковито заступить око. Тоді каже він, не буде вже сліпих людей — всі прозирять. Щось то дуже виглядає на фантазію, але все можливе.

Як рятують себе селяни в селі Лапшин?

Під Бережанами є велике, але дуже бідне, село Лапшин. На майже 400 родин з півтора тисячами населення припадає всего 620 моргів орного ґрунту, значить навіть не по півморга на особу. Та коби то поле було хоч добре — то булоб ще пів біди. А то більша його частина це напів неужитки. Крім того, само село було підчас війни цілковито зруйноване. Лише 10 хат було остало цілих.

В тому то Лапшині управитель школи А. Божиковський заложив при школі в 1924 р. діточу кооперативу „Зірка“. Зразу розвивалася вона гарно і постачала всі потрібні шкільні прилади. Але в другій половині шкільного року зачалися зловживання і при кінці року осталося в кооперативі всего майна лише на 1'80 зол.

В другім шкільнім році перебрав управитель школи провадження кооперативи в свої руки. Школярі знову зачали складати на його руки дрібні ощадности, починаючи від двох грошів. За три місяці зложили 12 зол. Крім того на шкільних приладах зароблено на чисто 6'81 зол. З того зиску управитель дописав кождому вкладчикови 10 грошів до кождої його 20 грошевої вкладки. Це так захопило дітей,

що вони по Різді, Новому Році та Йордані зложили нових 16'83 зол. ощадностей та до Великодня склали разом 138 золотих.

Управитель рішив тепер поширити свою роботу також на старших людей в селі. Скликував кілька разів батьків школярів та представляв їм, який гарний вислід ощадностей їх дітей.

По Великодні 1926 року 29-го травня скликав управитель третій раз родичів (зійшлося 40 господарів) і завів їх, щоби за прикладом дітей зачали теж щадити. Всі присутні погодилися та рішили, подібно, як їх діти, що тижня складати по 10 грошів на ощадність. І склали точно до кінця року. Пізніше управитель школи зібрав ще парубків і дівчат та їх теж намовив щадити. І від того часу що тижня один післанець ходив по господарях, та збирав гроші, а другий робив те саме між молоддю.

При кінці року, по семи-місячних збірках, скликав управитель всіх, що щадили, аби порадитися, що далі робити. Бо до того часу зібрано дрібними 10-грошовими складками що тижня 306 зол. На нараді всі погодилися, аби далі збирати ощадности, та зі зібраних грошей уділяти позичок. Один ощадник міг позичити найвище 5 доларів і то лише тоді, як вже наскладав привнайменше 1 зол. на ощадність.

Для зяття позички не треба нічого, навіть не треба підпису-

вати векся. Вистарчає підписати квіток на звичайному папері. А хто не заплатить в час позички, тому всі, що щадять, мають в неділю пополудні уладити „публіку“, співваючи „многая літа“ на його подвір'ю.

Дальші ощадности поплили ще буйнішим руслом. В половині 1928 року щадило вже коло 400 осіб, що дрібними вкладками зложили коло 3000 зол. В декотрій родині щадять всі, батько, мати, і діти, аби могли в разі потреби зяттянути більшу позичку, по 45 зол. кожду особу. Процент законні: 12 проц. на рік, 1 на місяць.

В половині 1927 року зроблено ще один крок наперід. Засновано кредитово-щадничу кооперативу „Поміч“. Кождий, хто хотів бути її членом, мусів дати уділ 10 зол. За це мав право зяттянути позичку на 100 зол.

Тепер в Лапшині є аж 3 щадничі організації: шкільна щадничка збирає ощадности між дітьми і при кінці 1928 року щадило вже 140 школярів та склали 903 зол. Далі збирає ощадности організація „Власними силами“, що дрібними збірками по 10 сотиків тижнево між господарями і молоддю збрала до кінця 1928 року коло 4000 зол. і уділює позичок до висоти 45 зол. на особу. А трета є щадничо-кредитова кооператива „Поміч“, що має коло 2½ тисячі капіталу та уділює позичок до висоти 100 зл.

„Власними Силами“ жичить між собою дрібні позички, а надвишку вкладок дає до кооперативи „Поміч“, так як і каса школярів.

Нині Лапшин вже не стоїть в ласку грошевих спекулянтів, бо має власні ощадности, з яких кождий може користати та запомагатися в разі потреби.

Такого чуда доказало вбоге село Лапшин за кілька років. Зразу, доки селяне не набрали довіря та не побачили великої користі для себе, не хотіли щадити. Тепер, як переконалися, як вони себе тими дрібними 10-Грошовими ощадностями рятують, — щадять всі і збирають річно коло 2000 зл. Лапшинці доказали, що навіть найбідніше село може щадити та за короткий час звільнитися від грошевої лихви. Треба лише, аби нашлася одна чесна людина, яка через кілька перших літ хотілаб нести весь тягар початкової роботи на своїх плечах. Як би за Лапшином пішли всі наші громади, то скоро зникне лихва та грошева тіснота з наших сіл.

Хто хотівби більше дізнатися про Лапшин і їх роботу, хай купить собі в Ревізійному Союзі Українських Кооператив у Львові, вул. Словацького ч. 14. книжочку А. Божиковського: „На зустріч майбутности“.

Забезпечуйте засіви перед градом!

Східня Галичина — це країна буревіїв і градів. Тому багато асекураційних товариств навіть не хочуть приймати забезпечення проти граду з Галичини. Здається, з тої причини наше забезпечення Т-во „Дністер“ не хоче вводити в себе такого забезпечення. Цього бурливого року треба сподіватися виймово сильних та частих градів на наших землях. Декуди вони вже падали, наприклад над Збручем навіть вже два рази. Тому нині селяне заздалегідь повинні забезпечитися і то чим скорше. Бо премію платиться однаково, чи забезпечуться на початку весни чи на початку літа.

Найліпше обезпечуватися гуртовом, значить принаймні 10 господарів з того самого села на загальну суму рівночасно принаймні 5000 зл. Тоді асекураційна премія буде знижена о 20 процент.

Обезпечена премія вимосить 20 до 30 зол. від 1000 зол. обезпеченої вартости, залежно від району. Бо в районах більше загроженних премія вища, а в менше загроженних нижча. При гуртових обезпеченнях ця премія е о 5 до 6 зол. нижча.

На наших землях від 69 років переводить обезпечу проти граду „Краківське Товариство Взаїмних Обезпечень“. Цього року воно порозумілося з тов. „Дністер“ і зголошення обезпечу приймають також агенти „Дністра“ або дирекція у Львові вул. 3 Мая ч. 15.

Ще раз підчеркуємо, що найліпше обезпечуватися гуртовом та чим скорше.

Експортна різня в Ходорові

Недавно урухомлено в Ходорові велику парову різню, що переробляє биті безроги на бекон (рід соленого мяса) для вивозу за границю. Тижнево може фабрика переробити 1050 штук, значить коло 55 тисяч річно. Різня приймає свині що дня від 7 год. рано до 7 год. вечером і сейчас виплачує повну належність. Але приймає лише молодий товар, що важить від 80 до 100 кг. В минулому тижні платила по 2 до 2:20 зол. за 1 кг. живої ваги, залежно від якости.

Але тому, що наші селяне перед продажу люблять сильно свиню погодувати, фабрика відчислює 2 до 3 кг. на перекормлення.

Булоб добре, якби сільські кооперативи організували спільну вагонову доставу свиней до цієї різни—тоді транспорт вийшовби дешевше і можливо, що сама різня покрилаби кошти транспорту.

Найліпше платить фабрика за так званий беконний товар, значить за довгі не товсті свині зі сильно розвиненою шинкою.

Де і як маєте після закону будувати керницю.

Керниця з питною водою повинна бути віддалена 5 метрів від сусідської межі, а принаймні 10 метрів від стайні та виходку. Тільки спільні керниці можна будувати на границі.

Керниці повинні бути оцембровані до висоти 1 метр над землею; коли цимбриння не е муроване, ані з бетону, тоді кругом нього мусить набити глини на 15 см.

грубо, принаймні на півтора метра глибоко під поверхню землі.

Земля довкола керниці повинна бути вимощена твердим матеріалом або глиною на 20 см. грубо а метр далеко від керниці зі спадом на боки від керниці.

Керниці з помпою повинні бути накриті і їх цимбриння має виставити принаймні 10 см. понад поверхню землі.

Скільки де коштує вдержання одного вояка за рік?

(Обчислено в золотих.)

Зєдинені Американські Держави мають 130 тисяч війська. На них держава витрачує за рік 285 мільонів доларів, тоє по 18 тисяч зол. на одного вояка річно.

Англія має 183 тисячі війська, що коштує її 2 і пів мільярда золотих, або по 15 тисяч один.

Німеччина має лише 100 тисячну армію та на одного вояка видає лише 9 тисяч золотих річно.

Франція на свою 600 тисячну армію видає річно два і пів мільярда золотих, або по 6 тисяч на одного вояка.

Польща має видати на цей рік для війська 814 мільонів золотих, значить о 54 мільони більше як минулого року. Є це майже третина всіх державних видатків так, що на одну особу припадає 27 зол. податку на військо, а родина з 6 осіб платить річно 162 зол. податку на військо.

Удержання одного вояка за день коштує 2:36 зол., з того 1:34 зол. припадає на їжу, 8 сотиків за служування. Решта йде на озброєння.

За цілий рік вдержання одного польського вояка коштує коло 2,300 золотих, з того на харчі і на вислуженню простого вояка припадає коло 800 зол. річно.

Страшний вибух газу в шпитали

В шпитали в місті Клевлянд (в Америці) вибух з невідомих причин трійливий газ. Від вибуху згинуло 160 люда, а кількадесят борються зі смертю,

Поради господиням

Приучуйте курята до зеленої паші

Вже в перших днях треба молодим куряткам, качатам та гусятам давати дрібно покрайну зелену пашу. Бо вона не лише правильноє травлення твердої паші, але тому, що містить в собі багато мінеральної поживи, причинюється до сильного розвитку кости і піря.

З різних родів рослин найліпша молода салатка. Далі йде кульбаба, люцерна, конюшина та кропива. Їх треба дрібно покраяти і разом з крупам розсіпати по чистій дошці. Курята будуть попри крупі збирати також траву та за смакувавши в їй, будуть її дуже радо їсти. Пізніше тим охотніше будуть пастися на траві.

Ще важніше привчити до зеленої паші молоді гусята, качата та індичата. Во вони, навчені замолоду пастися, ціле літо можуть вдоволятися майже самою лише зеленою пашою з мадою добавкою зерна.

Планет поліпшує і облекшує роботу.

Є одна дешева і мала господарська машина, що називається планет, а по нашому можна назвати її полівник аао полівничок, яка дуже облекшує всі полеві роботи.

Дешевий полівник коштує 45 зол., а з трема grosками і плужком 70 зол. (в Спілці Українських Агрономів). Ним один робітник, пхаючи його за чепіги наперед себе, може за день просапати або підгорнути більше, як морг буряків, кукурудзи, картоплю, гороху, проса або якого небудь рідко посіяного або пересаженного збіжжа. Першу просапку переводиться мілко при помочі двох поземо усталених ножів.

До другої вживається ралець, що глибше ворухать землю, а до третьої плужка, що рівночасно

підсипає рядки. Ножі, ральця і плужок уставляється ширше або вуще, залежно від того, як широко засіяне збіжжа.

Ще ліпший полівничок зі сівалкою; Він коштує 21 (на одним колесі) або 24 долари (з двома колісцями) і ним можна виконувати не лише всі ті роботи, що першим полівничком, але також сіяти всяку городовину, буряки, кукурудзу та збіжжа. За сівалкою йде залізне колісце валок, що засіяний рядок привалковує.

Густоту сійби і віддаль рядків можна регулювати, як захочеться. Можна навіть сіяти гніздами, значить так, аби сівалка сіяла насіння в рядок купками по кілька зеренець нараз що якийсь відступ.

По собі скринку сівалки треба відкрити і прикрутити граски, або плужок та просапувати ними засаджене поле.

—0—

ХТО СЛУЖИВ у 55 австрійському полку ніхоти в 1. Батальйоні котрий у вересні і жовтні 1914 року брав участь в бою під Перемишлем, а знав, як зістав убитий ідесятник (Zugführer) Василь Рубашевський, зволить ласкаво подати свою адресу урядови громадському в Вівсю (Uwsiu) почта Козова. Всі кошта корреспонденції будуть винагороджені. За Зверхність громадську Андрей Дичко Нач. гром.

ІВАН КАЛЕНЮКА, син Демета, ур. 1887 замешкалий в Свинохах пов. Горохів уневажноє згублену військову книжочку, видану через П. К. У. Володимир Волинський. 246

ІВАН ПИЛИПІВ уроджений 1895 р. в Раю уневажноє згублену військову книжочку видану через П. К. О. в Бережанах 287

РУТЯК ЯКУБ ур. в Ворвулінцях уневажноє згублену Війскову книжочку видану через П. К. У. Чортків. 286

МАШИНА ДО ШИТТЯ добра за готівку по приступній ціні продам, Бучківський, Львів, Куркова 65 288

ОЖЕНИТЬСЯ старший кавалер, урядник VII. степеня, властитель реальности, в бездітною вдовою, або дівчиною міщанською або селянською до 36 літ, відповідно образованою, досить богатою. — Зголошення під „Згода. 50“ до Адміністрації Народньої Справи. 274

НА ПРОДАЖ фільварок коло Мостів великих о обшарі 40 моргів в цілости, або в парцеляції, слата ратами, адв. Др. Ст. Федак у Львові Сикстуська 48. 275

ПОШУКУЄСЯ іспитованого дяка, безженного, який вмівби заложити і провадити церковний хор. Зголошуватися до дня 1. червня 1929 р. в уряді парохіяльнім в Ключеві великім почта Печеніжин. 276

КРУЖОК РІДНОЇ ШКОЛИ в Дрогобичі уладжує від 15. мая до 26 червня підготовчий курс до I гімназійної класи. Наука пополуднева, безплатна. Зголошуватися в гімназії, Івана 22. Старшина Кружка. 258

ВИСКАЗУЮ отрим подяку Вп. Панам: Л. Сабовті, А. Манькові, Ф. Карплюкові і П. Карплюкові за ласкаву підтримку, купуючи у мене шевські прибори. Торговля шевських приборів, Іван Слободюк укр. інвалід Вітків Новий.

Прийяття до Торговельної Школи Тов. „Просвіта“ у Львові, ул. Корняків ч. 1. буде починаючи з новим шк. роком зависиме не тільки від укінчення VII кл. всенародньої або 3 кл. середньої школи, але також від зложення вступного іспиту з української, і німецької мови і рахунків. Тому дня 21 травня о год. 5 попол. відкривається в доміцї школи підготовний курс для тих, що наміряють вступити до Торговельної Школи. 291

МОТОРИ
БЕНЗИНОВО-НАФТОВІ
кожної величини
найбільшої і найстаршої фабрики
DEUTZ
доставляє сейчас зі складу по конкурентійних цінах
„DEUTZ — HUMBOLDT“
Львів, РОМАНОВИЧА 1 Тел. 672 1246
інж. Альойзи Шахерль

Курпіль і жадайте всюди надобірніших пашпців
КАЛІНА
з фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі.

Праси до дахівок
уліпшеного систему як також всілякі
Машины поручає „PILOT“
Львів, вул. Баторого 4. 279

ТОРБИНКА СМІХУ

Учитель: Петрусь, чому ти спізнився до школи?

Петрусь: Бо я був потрібний батькови.

Учитель: Не міг батько взяти кого инчого?

Петрусь: Ні, це мусів бути я, бо мав мені дати в шкіру.

—О—

— Мойше, скільки тобі літ?

— Вдома пять, в школі шість, а в поїзді чотири.

—О—

— То ваш син тепер у школі? А на що вчиться?

— І сам не знаю. Але він так мене добре обробляє, що мабуть буде з нього добрий адвокат.

—О—

— Чи в вашім селі є злодії?

— Нема, Богу дякувати. Але часом самі люде крадуть.

—О—

Чоловік умирає, а жінка, яка ціле життя з ним сварилася, заводить:

— Ой, чоловіче, ти вмираєш і мене покидаєш! Мабуть і я скоро піду за тобою!

— А чоловік каже слабим голо- сом: — Ой, жінко, не спішися, дай трохи відпочати.

—О—

— Тату, чому ви лисі?

— Бо я багато думаю.

— Ага, то я вже знаю, чому мама не має вусів!

—О—

„ЕЛЕГАНТ“

II

Одинока найліпша й своєрідна
ПАСТА ДО ВЗУТТЯ
КОНСЕРВУЄ ШКІРУ

Уживайте лише цю пасту!

Адреса:

ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51.

БАНДАЖІ

пропукливі й черевні для
жінок, мужчин і дітей від р.
— 1866 виробляє —

Заклад спеціальних бандажів

М. Фрайліха,

Львів, Городецька 35.
Тел. 71-11. 242

ШОФЕР з практикою, механік різнорі-
чних машин в додатку визволений
коваль, шукує посади, місце об'явне вго-
лошення під „шофер“ до адм. Нового Часу
290

СПРОДАЮ ГРУНТ в добрім положеню
7 морг поля 1-ї класи і 1/2 морга сіно-
жати враз з моргом города і 2 помешка-
ня з господарськими будинками — Церква
школа і костел 100 метрів віддаленя до
міста 7 кілометрів за ціну 2.500 доларів.
Григорій Ткачук, Олеша, повіт Бучач,
почта Монастирська. 294

РІЛЬНИКИ!

передчасні градові бурі вже тепер запові-
даються, тому то повинні Ви свої земні
плоди забезпечити від граду в існуючій
69 літ на області Галичини інституції під
назвою

„Краківське Товариство Взаїмних Обезпечень“

В КРАКОВІ

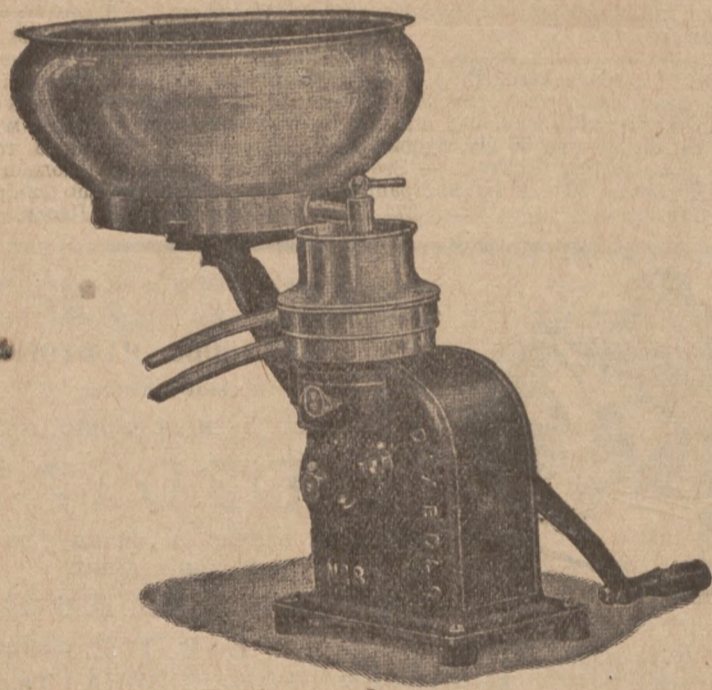
Відділ у Львові, вул. 3-го Мая ч. 16

Зголошення обезпечень від граду приймають
Агенції Краківського Товариства Взаїмних
Обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ул. Руська 20.

При збірних—селянських обезпеченях Товариство
— признає опуст у висоті 20% вкладки netto —

ПОЗІР!

ПОЗІР!

Оригінальна Шведська Кружлівка „DIAVOLO“

запевнює кождому, хто її купить, найкращі успіхи!

Докази свідчать, що:

DIAVOLO є машиною, за солідність якої і її доцільну та правильну
працю через повних 15 літ дає фабрика повну поруку.

DIAVOLO є до набуття на дуже догідних умовах, бо на 18 місячних
сплат у всіх місцевостях в уповажнених представники
фірми:

Diabolo Селаратор

Спінка з обмеженою порукою

1330

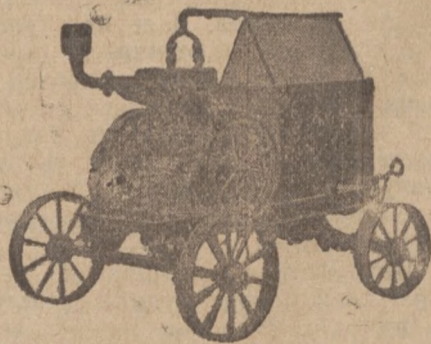
ЛЬВІВ, Академічна 14. тел. 44-94. ПОЗНАНЬ, вул. Водна ч. 14.
ВАРШАВА, вул. Королівська, 23. КРАКІВ вул. Посельська 18.

Державне заведення перерібки МЯСА

відділ у Ходорові

подає отсим до відома, що купує по
ринкових цінах м'ясні свині вагою від
80 до 100 кілограмів. — — —

Відбір на різні кожного дня крім
свят від год. 7. рано до 7. вечір,
виплата належитости зараз по від-
борі товару.

МОТОРИ
БЕНЗИНОВІ, НАФТОВІ І Т. П.

— фабрикаті фірми —

R. A. Lister, Co Ltd. Dursley
(Anglia)

— ПОРУЧАЄ: —

Клягсбальд і С-ка,

Львів, Вірменська 8. Тел. 6-29.
Виключна продаж фабрикації фірми
R. A. Lister, Co Ltd. Dursley,
на цілу Польщу. 210